

Τ' ΟΝΕΙΡΟ

Ἡ γιαιγιά μέσα ἀπὸ τὸ κάντρο της — ὁ παπποῦς — τ' ἀκίνητα πλατειὰ φύλλα τοῦ φύκου — τὸ δλόγυμνο γελαστὸ παιδάκι τῆς φωτογραφίας — ἡ ὠραία κυρία μὲ τοὺς λευκοὺς ὤμους τῆς εἰκόνας—τὰ λουλούδια ποὺ ἦσανε στ' ἀνθογυῶλια—ὅλα τὰ πράματα, τὴν ἄκουαν πάλι, νὰ μιλεῖ γιὰ τ' Ὀνειρό της, τὸ Μεγάλο της ὠραῖο ὄνειρο.

Τὴν ἄκουε κι ὁ ἄνθρωπος ποὺ πολλὰ εἶχε δεῖ καὶ πολλὰ ὑποφέρει, καὶ χαμογελοῦσε, ἓνα γλυκὸ καὶ πικραμένο χαμόγελο.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἦταν ἓνας ἄνθρωπος πολὺν γέρος. Τὰ μαλλιά του ἦσανε κάτασπρα τὸ πρόσωπό του χλωμὸ καὶ ξαρωμένο, τὰ χέρια του ἀδύνατα καὶ τρεμάμενα. Ὅταν ἔφευγε, ἔλεγε: «Ποτὲ πλιὰ δὲ θὰ ξανάρθει.» Τόσο σιγὰ καὶ κουρασμένα ἦσανε τὰ βήματά του.

Ὅμως ἡ νέα, δὲν ἔβλεπε τίποτε. Ἐβλεπε μόνο τ' ὄνειρό της, καὶ τοῦ μιλοῦσε γι' αὐτὸ πάλι. . . .

— Θέλω λίγο ἀκόμα νὰ τὸ τελειώσω. Ἴσως αὔριο ἂν μπορέσω θὰ τῷχω ἔτοιμο, καὶ θὰ Σᾶς τὸ φέρω νὰ τὸ δῆτε. Γιατί, δὲ μπορῶ νὰ ἐργάζομαι πολλὰς ὥρες συνεχῶς. Κουράζομαι. Μὲ κουράζει ἡ ὁμορφιά του! Κουράζομαι νὰ τὸ κυτᾶζω, ἔτσι τέλειο νὰ ὑψώνεται στὰ μάτια μου μπροστά, ἀπαράλλαχτο, ὅπως προτιήτερα εἶχε ὑψωθεῖ καὶ στὴν ψυχὴ μου. Ὅπως τὸ ὄνειρεύτηκα καὶ τὸ ἐπόθησα τὸ ἀγαλμὰ του, ἔτσι γίνηκε κιόλας. . . .

Ὁ ἄνθρωπος ἀποκρίθηκε :

— Πόσο εἶναι ὠραῖο ν' ἀκούει κανεὶς τοὺς νέους. . . . Καὶ συλλογᾶται πολλὰ πράματα δικὰ του. Θυμᾶται τὴ δική του ζωὴ, τὰ δικὰ του ὄνειρα, τοὺς πόθους τοὺς δικούς του, ποὺ εἶχεν ἄλλοτε. Ὅλα τὰ θυμᾶται. Καὶ λυπᾶται. Πῶς χαθήκανε ὅλα αὐτά. . . . πόσο ἀθόρυνβα καὶ σιγανὰ ἐξαφανιστῆκαν καὶ σβύσανε. . . . Τώρα τοῦ φαίνεται ξαναζεῖ, γυρίζει τοῦ φαίνεται πίσω, κι ἀκούει τὸν ἑαυτό του, ἔτσι ἄφοβα καὶ τολμηρὰ νὰ μιλεῖ καὶ νὰ μὴ φοβᾶται τὴ Μοῖρα. . . . Ὅμως ἡ νέα ἐξακολουθεῖ :

— Πρέπει νὰ εἶχατε ἀγαπήσει πολὺ, καὶ πολὺ νὰ εἶχατε ποθήσει, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ καταλάβετε, τὴν εὐτυχία τὴ δική μου, ἐμένα, σήμερο. . . Ὅλοκληρες νύχτες δὲν κοιμήθηκα, ἔχω περάσει μῆνες ἀγω-

νίας, ὅλο καὶ φοβούμεν μὴν ἀρρωστήσω, μὴν πεθάνω, μὴ τυχὼν
δὲν προφτάσω νὰ τὸ δῶ τελειωμένο τὸ ἄγαλμά μου....

Ἡ νέα γελᾷ τώρα :

— Μὰ ἀλήθεια, φλυαρῶ ὅλο γιὰ τὸ ἴδιο πράμα, καὶ θὰ κουρά-
ξεστε μαζί μου.... Ξέρετε; ὁ μπαμπᾶς μου εἶπε, θὰ φύγω σὲ μερικὲς
μέρες γιὰ ἓνα ταξίδι. Θὰ μὲ πάρει μαζί του στὴν Ἰταλία. Εἶπε ὁ για-
τρὸς πὼς μοῦ χρειάζεται ἓνα ταξίδι ἐπειδὴ εἶμαι ἀδύνατη....

᾽Ω.... ἀλήθεια, εἶναι φριχτὰ ἀδύνατη. Τὸ παρατηρεῖ κ' ἐκεῖνος
τώρα. Φριχτὰ ἀδύνατη. Ἔχει χλωμιάσει, στὰ μάτια της γύρω κατὶ
μπλὲ κύκλοι ἔχουν σχηματιστεῖ..... ἔχει τὴ διαφάνεια τῶν ἐτοιμο-
θάνατων....

— Νὰ πᾶς παιδί μου, νὰ πᾶς. Στὴν Ἰταλία εἶναι ὥραϊα τώρα.
Πρὸ πάντων τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, εἶναι θαυμάσιος τόπος γιὰ ὅσους θέ-
λουν νὰ δοῦνε ὥραϊα πράματα.... Καὶ θὰ φύγετε, πότε;

— Μὰ τώρα εὐτὺς μπορῶ ἐγώ. Ὅταν θὰ τ' ἀποφασίσει ὁ μπα-
μπᾶς, ἐγὼ εἶμαι ἐτοιμὴ.... Τὸ ἄγαλμά μου, ξέρετε τὸ ἀποφάσισα; θὰ
τοῦ κάμω ἓνα εἶδος ἅγιο βῆμα ἀπὸ μαῦρο βελουδο. Μιὰ γωνιὰ τῆς
κάμεράς μου θὰ χρησιμοποιηθεῖ γι' αὐτό. Μιὰ μικρὴ αὐλαῦτσα θὰ
τὸ κρύβει... Καὶ θὰ τὸ κλειδώσω, καὶ θὰ πάρω μαζί μου τὸ κλειδί.
Καὶ ὅταν γυρίσω, μόλις φτάσω θὰ τρέξω ἐπάνω, θ' ἀνοίξω, καὶ θὰ
πάω νὰ τραβήξω τὴν αὐλαῦτσα του.... Φοβοῦμαι πὼς θὰ πεθάνω
ἀπὸ τὴ χαρά μου τότε....

Ὁ ἄνθρωπος σκέφθηκε: «Μιὰ ἀπογοήτευση θὰ σπάσει τὴν ψυχὴ
της. Ἐνα μικρὸ ἄγγιγμα τῆς πραγματικότητος καὶ ἡ ζωὴ της θὰ γενεῖ
χίλια κομμάτια.....»

— Τί θέλετε νὰ σᾶς κρατῶ ἀπὸ τὴν Ἰταλία;

— Νὰ μοῦ φέρεις θέλω τὴ Ρίτα πίσω, ροδοκόκκινη, παχουλὴ,
εὐθυμη. Ὅπως ἦταν τώρα καὶ δυὸ χρόνια. Θυμᾶσαι; ὠραιότερο δῶρο
δὲ θὰ μπορέσεις ποτὲ νὰ μοῦ κάνεις.

Ἡ Ρίτα γέλασε.

— Ξέρετε; ἀπὸ τώρα νοιώθω τὴ συγκίνησή μου, μπρὸς στ'
ἀγάλματα, καὶ τὶς εἰκόνες ποὺ θὰ βλέπω. Νοιώθω τὶς ἄκρηες τῶ
δαχτύλω μου νὰ τρέμουνε μόνο νὰ βάνει ὁ νοῦς μου, πὼς θ' ἀγγί-
ξουνε τ' ἀγάλματα ἐκεῖνα.... Ἔτσι πάντ' αὐτὰ μου τῶχω.... ὅταν συλλο-
γοῦμαι πὼς τὰ δάχτυλά μου, εἶναι αὐτὰ ποὺ θὰ ζωντανέψουνε τοὺς
πόθους μου!... Νά... αὐτὰ μου τὰ δάχτυλα... τὰ τόσο λεπτὰ καὶ
τόσο χλωμά.

Ὁ ἄνθρωπος ἦταν πολὺ θλιμένος. Σηκώθηκε νὰ φύγει.

— Φεύγετε; ἀπὸ τώρα; εἶναι νωρὶς ἀκόμα. Καθήσετε.

— Ὅχι παιδί μου, εἶναι καιρὸς.... Εἶναι μακρὸν τὸ σπίτι μου, κι εἶμαι γέρος πλιά....

— Πότε θὰ ξανάρθετε; Ἐλάτε αὐριο, νὰ σᾶς δείξω τὸ ἀγαλμά μου. Μπορεῖ νὰ φύγομε αὐτὴ τὴ βδομάδα....

— Ναί, θάρθω αὐριο, θάρθω....

Ἐφυγε. Τόσο κουρασμένος πῆγαινε, πὺν ἔλεγε: «Ποτὲ πλιά δὲ θὰ ξανάρθει....

.

Ἡ γιαγιά μέσα ἀπὸ τὸ κᾶντρο της — ὁ παπποῦς — τ' ἀκούνητα φύλλα τοῦ φύκου—τὸ ὀλόγυμνο γελαστὸ παιδάκι τῆς φωτογραφίας— ἡ ὠραία κυρία μὲ τοὺς λευκοὺς ὤμους τῆς εἰκόνας—τὰ λουλούδια πὺν ἦσανε στ' ἄνθογυάλια—ὅλα τὰ πράματα τὴν ἄκουαν....

Τὴν ἄκουε κι ὁ ἄνθρωπος πὺν πολλὰ εἶχε δεῖ καὶ πολλὰ ὑποφέρει....

— Δὲν ξέρω οὔτε ἐγὼ καλὰ-καλά, πῶς συνέβη. Τὸ εἶχα ἀκουμπήσει ἐπάνω εἰς ἓνα τρίποδα, καὶ στεκόμουν καὶ τῷβλεπα. Τὸ φῶς, ἔτσι πὺν ἔπεφτε ἀπὸ τὸ πλάϊ, ἔδινε στὸ προσωπάκι τοῦ παιδιοῦ μιὰ τόσο ζωντανὴ ἐκφραση.. Μὰ σταθῆτε πρῶτα, νὰ σᾶς πῶ τί ἤθελα νὰ παραστήσω μὲ τὸ ἀγαλματάκι αὐτό. Ἦθελα νὰ παραστήσω τὸ Ὀνειρο — κάθε ὄνειρο—ὅλα τὰ ὄνειρα—καταλαβαίνετε; Λοιπὸν φαντάστηκα ἓνα μικρὸ παιδάκι, πὺν μὲ τὸ ἓνα ποδάκι ἀνεβασμένο κάπου τεντώνει τὰ μπρατσάκια του ψηλά, θέλοντας νὰ πιάσει κάτι πὺν δὲ φτάνει, ἢ πὺν τοῦ φεύγει. Μιὰ πεταλουνδίτσα ἴσως. Στὸ προσωπάκι του ἓνας πόθος ζωγραφίζεται, καὶ μιὰ χαρούμενη ἐλπίδα. Τὸ ἄλλο του ποδάκι, πὺν μένει κάτω, στηρίζεται στὰ δαχτυλάκια, ἔτοιμο ν' ἀνεβεῖ. Τὰ χεῖλάκια του εἶναι μισανοιχτά, καὶ τὰ μαλάκια του πέφτουν ἄταχτα στὸ μουντράκι του καὶ στὸ εὐγενικὸ του μετωπάκι.... Ἐπεφτε λοιπὸν τὸ φῶς καὶ τὸ φώτιζε τόσο ὠραῖα, καὶ ἐγὼ στεκόμουν καὶ τὸ θαύμαζα. Ὅλη μέρα, χρόνια θαρρῶ, θὰ στεκόμουν ἐκεῖ νὰ τὸ κυτάξω· ἔτσι μοῦ φαίνεται τώρα.... Ὅταν ἔξαφνα, ἢ γάτα, ἐπήδησε καὶ μοῦ τῶρξε χάμω, στὶς πλάκες. Γίνηκε χίλια κομάτια....

Ἡ νέα ἄνοιξε τὴν ποδιά της.

— Κυτάξετέ το μόνο τὰ χεράκια ἀπόμειναν κι ἀνατείνονται ἀκόμα.

Καὶ χαμογέλασε.

Ὁ ἄνθρωπος πὺν πολλὰ εἶχε δεῖ καὶ πολλὰ ὑποφέρει, τὴν κύ-

ταξε. Μὴν εἶχε τρελλαθεῖ; Πῶς μιλοῦσε ἔτσι! Πῶς εἶχε τὴ δύναμη νὰ βλέπει τόση καταστροφὴ μὲ τέτοια γαλήνη;

Ἀρώτησε μ' ἀγωνία:

— Καὶ τώρα; τί θὰ κάμεις τώρα;

— Τίποτε. Θὰ κλείσω τὸ ἐργαστήρι μου, καὶ θ' ἀνοίξω τὰ παράθυρά μου. Θὰ καθίσω καὶ θὰ κυτᾶζω τὸν κόσμο. Τέλεια θὰ τὸ ξεχάσω αὐτό.

Κ' ἔδειξε τὰ κομᾶτια τοῦ ἀγάλματος.

— Καὶ τὴν Τέχνη; τὴν τέχνη σου;

— Ὡ. δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. Θὰ συνειθίσω νὰ ζῶ ὅπως οἱ ἄλλοι. Ζεῖ κανεὶς πιὸ καλὰ ἔτσι, καὶ πιὸ ἀληθινά. Ὁ μπαμπᾶς μου φεύγει αὔριο γιὰ τὴν Ἰταλία, ἐγὼ γιὰ τὴν ἐξοχὴ μὲ τὴ θεία μου.

Ὁ ἄνθρωπος σηκώθηκε νὰ φύγει. Φαινόταν πολὺ καταβλημένος, καὶ τὰ βήματά του ἦσαν ἀργὰ καὶ κουρασμένα. Ἡ νέα σκέφθηκε, ὅπως τὸν ἔβλεπε ν' ἀπομακρύνεται: Ποτὲ πλιὰ δὲ θὰ ξανάρθῃ, φριχτὰ τὸν ἔχει κουρελιάσει ἡ ζωή.

Καὶ χάδεψε τὴ γάτα πού εἶχε πηδήσει στὸν ὦμο της ἐκείνη τὴ στιγμή.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ